

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HEROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán kátve:
Égész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Teljesen 412. szám.

Küszöbön az erőszak.

Irta: BENEDEK JÁNOS országgyűlési képviselő.

A magyar politika a világ egyik legrejtélyesebb számítétele, melyben annyi sok az ismeretlen tényező, hogy az egyetlen eredményét kiszámítani jóformán képtelenség.

A magyar politika időjárását még senki ki nem tanulmányozta; nem tudja ezt senki emberfia; még a legverzátusabb vén politikus is csak sejtí, mint macska az esőt, csak megérzi, mint leveli béka a szép időjárást.

Egy jelek mutatkoznak most is a politika égboltozatán, ezekből lehet egyetmást következtetni. Valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot nyer az az államtitkár, ki kétségtelenül szép és nagy tehetségének és képességeinek félretolásával közvetítő kalmárja lett a vesztegető Khuen-kormányának azon a vásáron, ahol a magyar szavazó polgárok becsületét és lelkiismeretét verték fel az elérhető legmagasabb árfolyamra s az ekkép piacra vitt milliókért kaptak képviselőket, kik kaphatók lesznek mindegyikre.

Azt mondják, hogy ezt az undorító lélek-vásárlást és kerületek megszerzésében álló kufárkodást annyi leleményességgel és annyi bájjal végezte az illető méltóságos ur, hogy illő kegyelmi rangra emelni; hisz ő adta meg a magyar szavazó polgárság ellentálló képességének az utolsó kegyelemadófést.

Sőt úgy hírlik, arra is kiterjedt a gondja — s ebben az egyéni szimpátia mellett bizonyos providencia is mutatkozik — hogy főleg a Tisza István bizalmasabb gárdája részesült nagyobb kedvezésben; a Khuen-féle jelölteknek sokszor kellett kopogni, előszobáznia, míg kiszoríthaták egy pár rongyos ezres bankót, mert ezek inkább csak «erkölcsi» támogatást nyertek, úgy, hogy sok ilyen választási kontó még most is fizetetlen; — ellenben a Tisza hű

emberei felé — mint a sült galamb — repült a bankó a szolgálatos méltóságos kezekből.

Bécsből jövő hírek szerint a kereskedelmi tárcái Tisza gróf egyik legbizalmasabb emberének és gárdája egyik legtehetségesebb tagjának adták.

Mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy Tisza előtérbe nyomult, vagy más szóval: fuccs a béke-kísérletezésnek, szervusz obstrukció, házszabály, jön a mindenen keresztül gázoló nagy letipró: jön az erőszak.

Mikor kezdik? Hogy csinálják? — mindez még az ő titkuk, de hogy erre készülnek, ehhez már alig fér kétegy.

Ellenben önkéntlenül is felötlenek az ezzel kapcsolatos kérdések: fog-e sikerülni? és ha sikerül is: meg lesz-e az elérni szándékolt eredménye?

Tapasztalatok állanak rendelkezésünkre pro et contra. November 18, december 13 s az utána következő új választás oly kimagasló történelmi eseményei a közel multnak, melyekben bőven rejlenek tanulságok kormány és ellenzék számára egyaránt.

A többségi párt küszöbön álló erőszak-kísérlete bizonyára akcióba fogja szólítani az ellenzék mindazon elemeit, melyek eddig páholyból néztek a szélsőbal legradikálisabb szárnyának bámulatraméltó szivós kitarthatóságát és harc-készségét. S a számban és erőben meggyarapodó ellenzéken mindenesetre nehezebb lesz keresztültiporni, mint az ellenzék egy kisebb töredékén.

S aztán akármilyen erőszak készül is, annak formájának kell lenni. Egy elszánt, egyéni tisztességgel s közbecsüléssel nem törődő elnök kell hozzá, illet a mostani elnökök közl nem találhatnak. Ujat kell tehát választani. De rá kerül-e erre a sor? Lesz-e módja a többségnek a becsületes elnökök helyébe másikat ültetni? Mert a házszabályok rendes alkalmazása

mellett az ellenzéknek módjában áll az új elnök-választást éveken keresztül megakadályozni.

Feltéve azonban, hogy az ellenzék minden ellenállása dacára sikerül az erőszak: kérdés marad még akkor is, hogy célt érnek-e vele?

Fogja-e a nép törvénynek tekinteni azt, ami erőszakos módon, a házszabályok, tehát az alkotmány lábball tiprásával hozatott? Az ily módon kieroszakolandó törvény nem lesz törvény, az ellen már előre is lázítunk, senki se lesz köteles ezen törvény alapján sor alá állani, katonai szolgálatot teljesíteni. Sőt hazaáruló s törvényértelmében becsületességgel sujtandó az, aki ilyennek engedelmességgel fog. Mert Magyar országon a magyar alkotmány értelmében az ujoncok megajánlása s a megajánlás feltételeinek megállapítása csak az országgyűlés alkotmány szerűen hozott határozatával történhetik; minden ezzel ellentétes kísérletezés csak a császári önkény zsarnokoskodó merénylete, melyet úgy igyekezzünk visszaverni, a hogy tudunk.

Mert az erőszak törvényei nincsenek kodifikálva, csak az ököljog folyamánai; s ahol erre kerül a sor, ott az út nagyobb, akinek erősebb az ökle.

Ujabb bécsi fenyegetés. Bécsből táviratozók: A «Frendemblatt» vezércikkben foglalkozik a magyar helyzettel és azt mondja, hogy Berzeviczy Albert akciója nem teljesedett be. — Khuen gróf még mindig ugyanazt a célt követi, amelyet eddig, és tisztában vannak azzal az uttal, amelyen járnia kell és amelyen járni fog. Az ország hangulata a kormány és politikája mellett van. Az obstrukciót nem támogatja semmi, csak mellékes pártérdek. A magyar miniszterelnök ennek következtében nem is terjesztett elő legutóbbi audienciáján semmiféle újabb politikai javaslatot; ellenkezőleg, a korona elfogadta Khuen grófnak azt az előter-

A sátán kísért.

Irta: VOITH GYÖRGY.

Előkelően és iziással berendezett női hálószoba. Az éjszaka sötéteje különös, kellemesen vibráló, gyenge vörös homályig enyhül a lámpa vörös fényétől: de azért semmi sem vehető ki világosan. A színek egymásba folynak és az árnyékok inkább csak a levegőben sejtí jaz ember. A kandallóból gyenge tűz piroslik; már kialvótélben van a zsarátnok. Az asszony hanyagul veti végig magát ülőhelyzetben a pamplagon. Fejcskéjét tenyerébe rejti. Egészben véve megkapó ejlenés, ahogy arcvonásait ki lehet venni a sötétben, végtelenül bájos, valami nagy, öntudatlan szeretet árad ki egész valójából és fátyolként takarja be könnyű természetét. Az arcán szomorúság ül: olyan szomorúság, amely észbontó arra nézve, aki megérti. Az ilyen szomorúságokba való szeretés szüli meg a nagy, halálos szerelemeket, amelyre sem az életben, sem a halálban nincs orvosság. Az asszonyka keble zölz, látszák rajta a nagy indulat. Hirtelen felugrik. Az ablakhoz megy és kibámul az éjszakába. Majd fázósan borzong össze, a kandallóhoz megy és tüzet szit. Ismét visszaül a pamplagra: most már fáradtan bámul egy ideig maga elé. A háta mögül, a fűhomályból, mintha csak odacsöppent volna: megjelenik a Sátán. Amint ki lehet venni a kandalló ráeső fényásvánál: fekete ruha és vörös mellény van rajta. Az arcából színtee mberfeletti intelligenciára következ-

tetünk, de van benne valami megmagyarázhatatlanul kelemetlen, szokatlan: de azért egészben hódító jelenség. Számtalan kis barázdából látszik összerakva ábrázata és amint egy pillanatig ott áll és öntudatosan mosolyog, amint az Asszonyt nézi — szinte megijedünk tőle. Lassan odamegy az Asszonyhoz, megcsókolja a kezét, aki hirtelen, mintegy álmából rezzen fel.

Sátán: Csókolom a kezeckéit . . . Asszony (riadtan): Hogy jön ide . . . Ilyen szokatlan időben . . . Nem értem . . .

Sátán (határozottan): Hivott, hát jöttem! Asszony: (zavartan): En hivatam . . . En, én . . . Hát, igen . . . En hivatam?!

Sátán: Igen, hivott! Vagy maga azt hiszi, hogy én csak az olyan hívást értem meg, ami kézzelfoghatólag — mondjuk szóval, vagy írásban — történik. Óh, dehogya! Maga kívánt, maga vágyott utánam és én megéreztem, a lelke rezgéseit felfogta a lelkem: itt vagyok.

Asszony: (egy kicsit összeszedi magát): Bevallom, igaza van. Tudja nagyon jól, hogy nem tudok hazudni. Nem tudok hazudni . . . De mégis csak furcsa és lássa be, hogy nagyon különösen érezem magam. Olyan szokatlan, különös a maga látogatása.

Sátán: (mosolyog) Tudom mitől fé . . . Nem lephetnek meg bennünket. Az ajtó be van csukva. Nem fog háborgatni senki. (Nyomatékkal) Hisz éppen azért kívánt, mert nem háborgatja senki! Különben nagyon jól ösmer és tudja,

hogy én nem fogom, mert nem is akarom kihasználni az alkalmat.

Asszony: Remélem és nem is tetelezi fél rólam, hogy másnak akarom megösmerni és látni — mint eddig. De mégis különös ez a helyzet . . . Háttha jönne valaki . . . Eivégre a férjem . . . Mit gondolhatna?

Sátán: A gondolat nagyságos asszonyom meg önmagában mit sem ér. Hát hányszor gondoltam én arra, hogy magát szeretni fogom, mert szeretnem kell. Mit ért? Nem akartam meg tenni. És maga: — hányszor remegett meg keze az engyemben és hányszor gondolt arra, hogy ott hagyja, hogy csókolni hagyja, — de nem gondolat mindig meliékes. A vágy, az akarat a akarta, nem tette meg. A gondolat, no igen, a boldogság . . . A tett maga már csak epilógus.

Asszony: Tudom, mit akar vele mondani. Lássa, én sem vagyok együgyű.

Sátán: Az asszonyok csak nagyon okosak és mindig okosak.

Asszony: Tudom, hogy az én vágyakozásomat, az akaratot, hogy magát láthassam, ezt akarta lefesteni előttem . . . Lehet, de hát a vágy, az akarat sokféle; sőt olyan sokféle, hogy az ember maga is eltéved sokszor közöttük és nem tudja, hogy mit akar, mire vágyik . . .

Sátán: Mert nem akarja tudni. Mert vak, mert behunyja szemét a világosság elő. Ugye, a férje itt hagyta. És önkéntlenül is reám gondolt. Ezzel a gondolattal szerzett kárpótlást magának. A férje itt hagyta, mint már nagyon

jesztését hogy a kabinet kereskedelemügyi miniszter kinevezése útján kiegyeztessék. Ez világosan mutatja, hogy az ellenzék nem számíthat a Kúen-miniszterium megrendülésére. Az ellenzék most már láthatja, hogy Berzeviczy akciója nem volt más, mint egy utolsó kísérlet a parlamenti rend helyreállítására, mely azonban nem érinti a kormány céljait. Ha a kompromisszum nem sikerül, kéütségtelen, hogy túrellemmel s előzékenységgel az ellenzéknel mit sem lehet elérni és így az ellenzék maga lesz felelős azért, ha a többség kénytelen elsz más eszközökkel védekezni. A többség szétbomlására hiába számít az ellenzék, a véderőtörvény sem fog semmiféle változtatáson át menni, nem lesz semmiféle új javaslat, a miniszterelnök szembejaja sem fog semmiféle politikai jelentőséget nyerni; az ellenzék tehát most már hisztában lehet a helyzettel és nem eshetik neki nehezére, hogy további magatartásáról döntsön.

A megfeneklett békeakció.

A képviselőház ülése.

A zaj, melyet az új kereskedelmi miniszter kinevezése okozott még ma sem ült el, sőt ellenkezőleg, csak nyert erőben. A kinevezés a legnagyobb zajt éppen a munkapártban ütötte, ahol részint a mellőzöttek, részint a politikai reményeikben megbolygatottak egy perc alatt vreszítették el a kilátást arra, hogy a mostani állapotok helyébe a demokratikusabb haladást segítsék.

A kereskedők és iparosok érdekeit képviselő honatyák a legnagyobb veszélynek tartják azt, hogy Tisza Kálmán áldatlan rezsimét utánözva, a kormány olyan férfit állít egy szakminiszterium élére, aki eddig a politika egészen más ágában szerzett magának nevet és barátokat.

A kinevezés hatalmas darabbal vetette vissza a házelnök békeakcióját is, mert míg egyrészt a kinevezés elvette Berzeviczy Albert kedvét attól, hogy a békét a személyének garanciájával folytassa, másrészt az ellenzék az új kinevezésben a házelnök akciójának kontrakarirozását látja a kormány részéről és most még kevesebb garanciát lát a béke biztosítására s a feltételek biztosítására mint az előtt.

Ez a hangulat uralkodik a képviselőház

sokszor. És még többet fogja itt hagyni. A közönséges férfiaknak ez a jellemvonásuk. Betéinek hamar egy asszonygyal. Egyik olyan értük, mint a többi... Maga most már nem érdekli az urát! Hiszen mindig megkaphatja, a teste az övé, mindig leszakíthatja — tehát nem kell. Lássá, ilyenek a közönséges férfiak. Akik nem tudnak a lelkevei betelni annak, akit szeretnek. Ezek számára minden perc új gyönyört hoz, ezek egyre mélyebbre sülyednek a szerelem tengerébe és mennél mohóbban isszák a vizét, annál szomjasabbak. (Megcsokolja a kezét.) Vannak ilyen férfiak is.

Asszony: Vannak? Igen, tudom, hogy maga ilyen. A maga szeretete ilyen lenne, ha megszeretne valakit... Ha talána valakit, akit tudna szeretni és aki magát is épügy tudná szeretni...

Sátán: Én már megtaláltam. (Az Asszony füléhez hajol és úgy suttog beie tüzesen.) Én igen, már megtaláltam. És megfogja találni, már megtalálta maga is.

ÉAsszony: (ernyedten) De nem szabad, de nem szabad!

Sátán: Mit nem szabad! Hát azt hiszi, hogy bün a szeretet! Hát azt hiszi, hogy bün szeretni? Maga sokkal okosabb asszony, semhogy ilyenre gondolna. A férje... hát férje ő magának? Erőszakkal adták hozzá és nem tud felmelegedni iránta. Egyikük sem hibás. Maga rossz a férjéhez, mert elég gyalázatos volt ahhoz, hogy magát leszakítsa szeretet nélkül. Megérdemli, hogy ne szeresse...

Asszony: Hát a fiam, a kis fiam!

Sátán: A fiacskája, az nem tehet róla sze-

foljosóján, ahol ma több szó esett erről az új szenzációról, mint a nagy politika egyéb eseményeiről.

A mai ülést Berzeviczy Albert fél 11 óra- kor nyitotta meg.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök bemutatja a nagyszalontai népgyűlésnek Justh Gyula által benyújtott kérvényét a véderőjavaslatok ellen. Bemutat még több hasonló kérvényt s mindegyiknél az ellenzék névszerinti szavazást s annak másnapra való halasztását kéri.

Sümegei Vilmos visszavonja az ellenindítványokat, mire megkezdik

a véderőjavaslat

vitáját.

Polónyi Géza: Nehéz szívvel, borongó lélekkel kezdi beszédét ennél a kérdésnél. A harc, melyet a törvényjavaslat ellen folytatnak, nem új keletű. A legutolsó küzdelem a mai küzdelemnek alapja az 1889. évre nyul vissza. Annak a küzdelemnek kimagasló alakjai, Kaas Ivor, Beöthy Akos, Ugron Gábor, már nincsenek az élők között. Azok közül, akik abban az obstrukcióban részt vettek, már csak ő van itt. Ugy érzi, hogy neki is ma már utolsó alkalom hozzászólni a véderő kérdéséhez. Talán megvádolják a küzdeket antimilitarizmussal. Pedig nem lehet őket ezzel illetni.

Tanulmányozta ezt a kérdést s mondhatja hogy a háborút nem a filantropia, hanem a biológia szempontjából kell megítélni, a mig államok lesznek, mindig lesznek háborúk. Ha a mostani generáció megtagadja azt, hogy a hadsereg a nemzeti eszme szolgálatában álljon, akkor bizonyítékát adja annak, hogy az internacionálét szolgálók segítségével akar diadalra jutni. Ha ez a parlament nem akarja a nyelvet megvédeni, kiszolgáltatja magát az internacionális antimilitarista propagandának. Hadsereget azzal a céllal, hogy háborút akarok viselni, szervezni nem szabad.

A véderőnek a nemzet vagyoni és teherviselési viszonyaihoz kell simulnia, de ha egy hadsereg a vagyoni tönkre szelére juttatja a társadalmat, az rosszabb a háborúnál, ez a nemzeti állam tönkretétele. (Helyeslés a baloldalon.) Nekünk szerencsétlen különleges helyzetünk van két állam, heterogén érdekű államok részére kell hadsereget szállítanunk. Hacsak az újabb időben nagyon kedves gyarmatosító politikát vesszük, ennek ugyebár csak akkor van értelme, ha egy állam ipari túltermelését akarja elhelyezni. Világos tehát, hogy kettőnk közül csak az erős iparu Ausztriának lehet érdeke a gyarmatosítás. Magyarországnak tehát nem lehet érdeke anyagi exisztenciáját megkockáztatni egy olyan haditengerészet érdekében, mely —

gény, hogy az apja gazember és ostoba. Magának joga van a szeretethez, magának szeretnie kell azt, akihez vonzódik, akit örökre boldoggá tesz, akit szeret!

Asszony: Bevallom, szeretem! Igen, lássa, van bátorságom megmondani a szemébe. Szeretem!

Sátán: Maga mondta ki először. Én még sohasem ejtettem ki a számon. Szeret? Lássá, én tudtam, tudtam... Hát akkor legyen az enyém!

Asszony: A magáé vagyok. Egészen. Egész lelkemmel.

Sátán: (átöleli és forró csókokkal árasztja el arcát, testét, kezét.) Hát akkor legyen enyém egészen, nincs semmi veszély. Adja nekem a testét, a gyönyörű, csodaszép, szoborszerű testét. Szeressen egészen.

Asszony: A testemet? Hát maga is a testemet szereti? (felugrik) Takarodjék! Megösmertem. Hát ez a maga szeretete? Maga sem jobb a férjemenél!

Sátán: Meggondolta, hogy mit cselekszik? Én elmegyek, nem bánom, de gondolja meg. Egy szép büntetést követni boldogság és utána bánat — talán; de bänni egy hosszú életen, hogy egy szép büntetést el nem követtünk: örök gyötrellem. Asszony: Nem hallgatom többé beszédét... Takarodjék!

(A sátán alakja hirtelen a sötétségbe fojlik szét. Az asszony ott piheg a diványon, látszik, hogy nehéz álmok gyöttrik. A kandelabó tüze utolsót pislog: egy keskeny fénycsáv az álvó asszony arcára esik és gyönyörű fénygyel vonja be szomorúságát.)

gyarmatosító politikát szolgál. De letér a teoretizálás teréről.

Egy katonai szaklap megállapította, hogy Ausztria-Magyarországon egy napi mozgósítás 20 millióba kerül, tehát egy 20—30 napi mozgósítás esetén Magyarországot a reá eső rész megöli. Ha tehát egy véderőjavaslatot olyan érvel hoznak a Ház elé, hogy állami biztonságunk veszélyeztetve van, csak aggodalommal teljes vizsgálódás után léphetünk tehát az elhatározás terére. Nem lehet ilyesmivel előállani mert nem volt rá esett, hogy a magyar nemzet veszedelem esetén nem adta volna meg a királynak azt, a mi a királyé. Szabad-e tehát a nemzet itélőszéke elé állítani egy fejedelmet, ki azt mondja, inkább az állam épségét veszélyeztetetem, semhogy a nemzet kívánságait teljesítem. (Helyeslés a baloldalon.)

Tehát inkább veszélyeztetik az állam épségét, semhogy a nemzet jogos aspirációját teljesítenék. Birálja a hadsereg vezetését. Kimutatja a legutóbbi manőverekből, micsoda vezérkar vezet a közös hadsereget. Egy magyar név nem akad közöttük. Különböznél értelem, hogy itt tárgyaljuk ezt a törvényjavaslatot, mert megeshetük, az a szégyen, hogy itt megszavaztuk, Ausztriában pedig nem fogadják el. A javaslatot azért se lehet tárgyalni, mert a népszámlálási adatok ismerete nélkül állították össze. Erről a törvény világosan rendelkezik.

Szünet után Polónyi Géza folytatta a beszédét.

A piacutcai új palota.

ajánlatok felbontása.

Debreczen városa tudvaleven a Piac-utca 26—28. számú telken hatalmas bérpalotát épített. A tanács az építkezésre a pályázatot kiírta. A határidő, mely alatt az ajánlatok beadhatók voltak, lejárt s tegnap Vargha Eiemér dr tanácsnok elnöklete alatt a beérkezett ajánlatokat felbontották.

Az érdeklődés igen nagy az építkezés iránt. Ezt bizonyítja az, hogy 24 ajánlat érkezett be különféle munkákra.

Beadták ajánlatukat a következők:

Benke István szobrász munkára 4621 korona.

Budapesti kögyár műkö munkára 29369 korona.

Barta G. és fia mázoló munkára 6681 korona.

Erdödi Lajos földmunkára 371,495 korona.

Fatermelő r.-társaság padozati munkára 40,096 korona.

Magyar Vacuum Cl. r.-t. porszívó berendezésre 9669 korona.

Heinecke Emil és Losonczy J. vasvázás portálék szállítására 251,619 korona.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r.-t. az összes munkára, kivéve a 16, 17, 18, 19 és 21 m. csoportokat 960,044 korona.

Lám Sándor üveges munkára 9126 korona.

Dihen János mázoló munkára 5383 korona.

aWldman Antal vízvezeték, csatornázás, központi fűtő, személtedobó és porszívó munkára 214,012 korona.

Weisz Ede vasszerkezeti és lakatos munkára 46,090 korona.

Debreczeni faipar r.-t. és Pető Ferencz écs munkákra 37633 korona.

Eternich művek műpalára 11,118 korona.

Kubinyi L. és társa borkolat, kőfalazat, te fofalazat és padlózó munkára 129,188 korona.

Bründl János központi fűtés, vízvezeték és csatornázásra 181,321 korona.

Walla József burkolati munkára 66,486 korona.

Kallós és Koch kőmives, föld- és ács és vasmunkára 402871 korona.

Knuth Károly melegviz fejlesztésére 13,222 korona.

Rauchberger D. vízvezeték és csatornázásra 79,908 korona.

Rohoneri Hugó a központi fűtésre 104,440 korona.
 Pozsonyi gépgyár r.-t. központi fűtésre 131,388 korona.
 Bessenyei Gyula az asztalosmunkára 44,356 korona.
 Harsányi István az asztalos munkára 59136 korona.
 Tóth István föld, köelhordási munkára 390,102 korona.
 Tóth András szobrász munkára 6009 korona.
 Fekete Ödön 15—19 csoport 190,045 korona.
 Horváth József az ácsmunkára 363,58 korona.
 Lukács Vilmos és társa burkolat, kőfaragó munkákra 126,607 korona.
 Oszwald Antal szobrász munkára 5758 korona.
 Friedmann Sámuel bádogos munkára 32,094 korona.
 Thieszen H. és fia festő- és mázó munkára 18621 korona.
 Losonczy János lakatos munkára 13,171 korona.
 Földvári L. vilamos világítás 13475 korona.
 Dorsch Hugó asztalos munkára 43,281 korona.
 Juhász István lakatos és vasszerkezeti munkára 56,682 korona.
 Kalászi K. asztalos munkára 45,380 korona.
 Somogyi Sándor szobrász munkára 4674 korona.
 Egyesült patkógyár r.-t. padozati munkára 36591 korona.
 Politzer és Orbejszky parkettgyár padlózati munkára 40,042 korona.
 Magyar lópatkógyár központi fűtés, melegítő, porszívó berendezés 238,121 korona.
 Piros Béla vasszerkezeti és lakatos munkára 60,870 korona.
 Az ajánlatokat kiadták a memóriai hivatalnak átszámítás céljából. A vélemény beérkezése után a tanács a jövő héten dönt s ezután már mi akadály se lesz annak, hogy az építkezés megkezdessék.

Rémes tüzhalál Vámospércsen.

Benn veszett az égő házban.

A vigyázatlanság áldozata.

Rémes tüzhalálal fizetett meg a saját vigyázatlanságáért egy vámospércsi béres. Feljárt aludni égő pipájával a gazdája szénaspadlására. Az égő pipától aztán meggyulladt a széna, lángra kapott az egész ház — és a vigyázatlan béres is benn égett az izzó zsaratokok között.

Fülöp Józsefnek hívják a vámospércsi tüzhalál szerencsétlen áldozatát. Teljesen széné égve találtak rá reggel a füstölő romok alatt.

Fülöp József drágán fizette meg a vigyázatlanságát: pedig eleget figyelmeztette gazdája a gondatlanságára. A figyelmeztetés dacára is a éres azért égő pipával járt a padlásra. Tegnap égő pipával aludt el és így történt a szerencsétlenség. A borzalmas tüzhalálról tudósítónk a következőket jelenti:

Az elmúlt éjszaka rémes szerencsétlenség történt Vámospércsen. Éjfél tájban a községben félreverték a harangokat, mert tűz keletkezett. A veszedelem özvegy Szabó Mihályné vámospércsi asszony házában támadt egy béresnek a vigyázatlanságából, aki ott égett széné a padlásán.

A tüzet az éjjeli őr vette észre, aki menten félreverte a harangokat. A lakosság riadtan menekült ki a házaiból és nemsokára özvegy Szabó Mihályné háza előtt egész tömeg verődött össze, amely a tűz lokalizálásához hozzáfogott. Persze az oltás nehezen ment. A gerendák recsegve égtek s nemsokára az egész tetőzet beomlott. A vízhiány miatt semmitse lehetett megmenteni. A házban bennégett Szá-

bóné minden butora és értéke, alig valami kivételéi, amit gyorsan kihordhattak az utcára. Bóné egyik bérese, Fülöp József minden éjszaka feljárt a padra aludni, noha a háztulajdonos nője eltiltotta ettől. Fülöp alkalmasint az éjjel pipára gyújtott a padlásán s a gyufát eldobta. A gyufától lángra lobbant a szerencsétlen heverő széna s mielőtt a szerencsétlen megmenekülhetett volna, lángtengerré változott az egész padlás.

Mentés közben a padlás leszakadt s az egyik szobában a romhalmazban lettek meg Fülöp József iszonyuan összeégett holttestét. A tűz a kora reggeli órákig tartott. Akkor átvizsgálták a romokat és megakarták állapítani a tűz okát. Valószínűnek tartják, hogy a tűz Fülöp gondatlansága folytán keletkezett s a vészes elemnek ő maga is áldozatul esett.

A rémes esetről jelentést tett az előjáróság a debreczeni ügyészségnek, amely a vizsgálatot elrendelte.

Szabóné egész vagyona elpusztult a tűzben s szerencse, hogy szél nem volt, különben még nagyobb tűzkatasztrófa is keletkezhetett volna.

Titokzatos éjjeli látogatás.

(Utazás egy végrendelet körül. — Két csendőr és egy rendőr a ravatalnál. — A lefoglalt ezer koronák.)

Nem mindennapi eset történt az elmúlt éjszaka Debreczen városában. Olyan homályos titokzatos az egész dolog, hogy csak nagy nehezen lehet sejteni az egész érdekes ügyből valamit. Az eset röviden annyi, hogy az éjszaka beállított két csendőr és egy rendőr egyenruhás ember a Lorántffy-utca 7-ik számú házikóba úgy 11 óra után. A ház egyik szobájában éppen a házigazda holtteste volt kiterítve a ravatalon. Körülötte a síró hozzátartozók. A három hivatalos ember kinyitotta a halottas szoba asztalának a fiókját és onnan 7194 korona készpénzt vittek el. A furcsa esetről tudósítónk, aki felkereste a gyászoló családot, a következőkben számol be:

Lorántffy-utca 7. szám alatt

lakott már hosszú évek óta Zeffer István tehető gazdálkodó. A jómódu gazdaembert ez-élt tizenhárom évvel megütötte a szél és azóta önmagával tehetetlen. Betegségében özvegy Holló Györgyné volt hű gondozója és építője két kis gyermekének. Zeffer halás is volt gondozójával szemben és mivelhogy közeli rokonai nem voltak, Holiónéra és gyermekeire iratta már régóta a vagyonát.

Zeffer István állapota

az utóbbi időben rossza fordult, míg végre tegnapelőtt meghalt. Özvegy Holióné, aki különben teljhatalmu örököse és azonkívül a beteg ember pénzét is mindig ő kezelte — 7194 koronányi összeget vett fel két takarékkönyvből: a temetési költségekre és egyéb kiadásokra.

A temetés előtti éjszakán

úgy 11 óra tájban erősen dörömböztek a Lorántffy-utca 7. számú ház kapuján. Amikor ajtót nyitottak előtte, két csendőr lépett be a 21. számú rendőrrel.

— A törvény nevében! — mondták — és behatoltak a ravatalos szobába. Se szó, se beszéd, kinyitották a szobában lévő asztalfiókot és követelték özvegy Holló Györgynétől, hogy a nála lévő 7194 koronát adja át nekik. Természetesen mind ez nem ment ilyen simán, mint ahogy ezt leírjuk. Az egész házban levők holtra rémültek a különös éjjeli látogatóktól.

Szó nélkül adta át a három hivatalos embernek Holióné a pénzt, akinek a gyermekei a nagy ijedségtől valóságos betegek lettek.

Mindenesetre érthetetlen

ez az egész história. Hogy kerültek a csendőrök a 21. számú rendőrrel a Lorántffy-utca 7. számú ház ravatalához? Micsoda alapon és joggon tették rá a kezüket a 7000 koronára? Mind ez találos kérdés. A legérdekesebb az egész dologban az, hogy Holióné sem sejt semmit az egész dologból és mindeddig még ki sem hallgatták. Kíváncsiak vagyunk ezektől, hogy mi az igazság ebben a különös és érdekes hagyatéki ügyben?

Szintelen színházi riportok.

Székely Gyula és Bérczy Ernő.

Székely Gyula és Bérczy — mindenki tudja — elválaszthatatlan jóbarátok, nemcsak a szerelmi ügyekben, hanem a lumpolásaikban is. Együtt élvezik az éjszakák és kávéházi vizávik szépségét és együtt, bajtársi szolidaritással szenvedik át a főpincéri elszámolás gyötrelmeit.

Bérczy azonban mintha az utóbbi napokban megszolidult volna. Már a kora éjszakai órákban — két-három körül — hazamenésre hagyta Székelyt. Székely azonban terrorizál, vagy amerikaizik, ha jobban tetszik és megmásíthatatlan határozottsággal kijelenti, hogy:

— Még nem fogunk hazamenni!

Mi az, hogy: nem fogunk? Hát mért nem megy haza egyedül az a Bérczy, — kérdezhetné joggal a nyájas olvasó. És mi szükségünk tartjuk ezt a különös érdekkapcsolatot megmagyarázni, még akkor is, ha ezáltal megbocsáthatatlan indiszkréciót is követnénk el. Hát tetszik tudni, a dolog úgy áll, hogy Bérczy — hogy is mondjuk csak — nem eléggé vakmerő, hogy éjjel egyedül botorkáljon haza a sötét utcákon; emiatt felkérte Székelyt, hogy a közösen átlumpolt éjszakára való tekintettel, tegye meg azt a bajtársi szolgálatot, hogy elkíséri a lakása kapujáig. Székelyben azonban felbredt a benne szunnyadó praktikus üzleti zseni és hajlandónak mutatkozott eme fáradságos áldozatra — de csak megfelelő honorárium ellenében.

Hm, ez bizony nagy bökkenő volt; Bérczy rögtön sejtette, hogy itt pénzről van szó, ő pedig mindent utál, aminek üzleti szaga van. Miután alaposan kioktatta Székelyt, hogy ez nem eljárás, hogy most, amikor rá van szorulva a szolgálataira, megszarolja. Székely azonban hajthatatlan maradt, mire megindultak a honorárium nagyságának megállapítására vonatkozó tárgyalások.

Két óra múltán sikerült esetenként nyolc krajcárban, azaz tizenhat fillérben megállapodniok, mely összeg minden egyes hazakisérés alkalmával a Bérczy lakásának ajtajánál azonnal és készpénzben kiutalványozandó.

Egy darabig simán bonyolódott le ez az üzlet. Székely türelmes és elnéző garde de monsieur volt; nem csinált belőle káoszt, ha hajnali világosságban kellett hazakisérni.

Egyszer azonban, hogy, hogy nem, már két órakor hazafelé indultak. Bérczy a szerződéshez híven, a kapunál kiguberálta Székely kezébe a tizenhat fillért.

— Ez fiatal — mondá ridegen az önfeláldozó.

Bérczy egyszerre kérdőjelbe görbült.

— Kedves barátom, — adta meg a felvilágosítást Székely — a tizenhatfilléres megállapodás csak nappali világosságban végrehajtandó hazakisérésekre vonatkozott. Most pedig komfeketé éjszaka jöttünk ideig, kérek tehát még tizenkét fillér — sötétségi pótlékot.

OLÁH GÁBORT beszállították a Kétly- klinikára.

A nagybeteg költő állapota.

**Mozgalom Oláh Gábor
érdekében.**

Országszerte megdöbbenést keltett az Oláh Gábor betegsége. A «Debreczen» híradása nyomán lassanként megmozdult a társadalom érdeklődése a nagybeteg költő érdekében. Oláh Gábor tagadhatatlanul a legújabb költészet egyik nagysága. Nevét mindjárt az Ady Endréé után emlegetjük, sőt sokan Ady Endréének élébe is helyezik. De nem a multja, a zavaros «Sturm und Drang» periodusa fontos Oláh Gábor életének, hanem sokkal inkább a jövője. Azt már egészen bátran és határozottan merészség állítani, hogy az én igaz meggyőződéseim szerint a jelenlegi magyar költők egyike sem áll olyan fényes, tüneményes jövő előtt, mint éppen Oláh Gábor.

Mit jelentene tehát az, ha bennünket Debrecen, Magyarországot, sőt az egész világot megfosztana egy rettentő, előre kiszámíthatatlan katasztrófa ettől a jövőtől, az Oláh Gábor jövőjétől, mert az Oláh Gábor nagysága a miénk is: első sorban mint debrecenieké, magyaroké és embereké. A huszadik század egyik legnagyobb magyar író tragédiáját látnám az Oláh Gábor nagy betegségének esetleges katasztrófális kimenetelében.

A «Debreczen» nagy kötelességet teljesített akkor, amikor az egész város, sőt az egész ország figyelmét felhívta a nagybeteg Oláh Gáborra.

Magasztosabb, nemesebb hivatása nem lehet a sajtónak, mithogy ilyen kötelességet teljesíteni. Elég szomorú, hogy meg kell ezt tennünk... Egy olyan nagy ember, mint Oláh Gábor elvárhatná, hogy jobban érdeklődjen iránta szülővárosa. No de hát panaszkodott is Oláh Gábor Debrecenre, a mostoha szülővárosára eleget. De hagyjuk el ezeket a bántó és fájó akkordokat.

Nézzük és lássuk csak azt, hogy a társadalom részvétét, érdeklődését felhívtuk a mi nagy költőnkre és meg kell dicsérnünk érte Debrecen, hogy szeretettel fordult a nagybeteg Oláh Gábor felé. A mi akciónknak meg lett a sikere. — Legalább egyelőre igen. Az áldozatkészség lehetővé tette, hogy Oláh Gábort betegségének az alapos gyógykezelésére végezt Budapestre küldhettük.

A költő állapotában

mióta betegségének a híre nyilvánosságra hoztuk — változás nem állott be. Kar-utca 29. szám alatt levő kis, szegényes, szomorú szobájában feküdt, — szinte elhagyatva. Dr. Berencsy Zoltán a nagy tudású fiatal orvos kezelte a nagybeteg költőt, aki mindjobban felmelegedett orvosára iránt. Hiszen éppen az volt az egyik legnagyobb baj! hogy nem bizott az orvosaitól s így gyógykezelését szinte lehetlenné tette.

Oláh Gábort tegnap reggel a 9 órasi gyors vonattal szállították Budapestre dr. Berencsy Zoltán kíséretében. Ma délután felkerestem a doktort Piac-utcai lakásán. Az első benyomások után csak megerősödött az a véleményem, hogy a mi szeretett költőnk gondos kezekbe került.

Azt sem csodáltam egy cseppet sem, hogy Oláh Gábor szimpátiája ilyen feltűnő megkülönböztetést tett a doktorral. Csak másodszor találkoztam dr. Berencsyvel, de őszintén mondhatom, hogy nagyon meglepett kedves modora, szeretett teljes egyénisége és modern, nagy tudása, amit kiérezni minden szavából.

Az utazás alatt

nagyon jól viselkedett a beteg ember — kezdett a beszédébe dr. Berencsy Zoltán. — Pedig a hosszú ötórás utazás még az egészséges embert is nyugtalanná, izgatottá teszi. Kezdetben ugyan gyöngéd szemrehányással áltatott a költő, hogy miért nem vittem már fel Szombaton. Szokott módja szerint mindjárt bizalomvesztve mondta, hogy — «ugyis hiába visz már engem Pestre, nem segít már rajtam semmi.» No de hamarosan sikerült megnyugtatnom. Először ugyanis úgy terveztük, hogy Szombaton utazom fel a költővel; de aztán akadályok jöttek közbe és utazásunk tegnapi maradt el.

Amint hét órára megérkeztünk a fővárosba, a költő éhes volt. Bementünk tehát egy vendéglőbe, ahol evett egy kis levest. Mivel a költő nagyon gyenge volt, a Kétly-klinika második emeletének a megjárásával nem akartam fárastani és így a földszinten helyeztük el. Dr. Kétly László professzor soronkívül fogadott és megígérte, hogy mindent meg fog tenni a nagybeteg költő érdekében. Felkerestem még ezenkívül az összes tanársegédeket is, hogy mindnyájukat tájékoztassam Oláh Gábor állapotáról.

A költőt azonnal megvizsgálták a klinikán és ismét konciliumot tartottunk felette, amely a következőket állapította meg:

nek eredményeképp dr. Kétly László professzor

A költő betegsége súlyos neureszténia, amely veszedelmes komplikációk előtt állhat. Katasztrófától tartani egyelőre nincs ok, de szüksége van a költőnek hosszú pihenésre, tökéletes gyógykezelésre és teljes nyugalomra. Szívujja egyelőre nem veszélyes, jelentéktelennek látszik tüdeje jobb csucsának megtámadtatása is. Az különben még kérdés, hogy ki fog-e fejlődni a tüdőbaj. Ez esetben a költőnek délvidékre kellene mennie. Egyelőre természetesen a klinikán fog maradni.

Az orvosi vizsgálat és tanácskozás után elhelyeztük Oláh Gábort külön szobájában. A költő láthatólag jól érezte magát a modern tudás minden eredményével felszerelt klinikán. Alapos a reményem, hogy állapotáról rövid idő múlva kedvező értesítést fognak kapni.

Dr. Berencsy Zoltán

elmondta még, hogy Oláh Gáborral szemben a klinikán mindenben a legnagyobb előzékenységgel járnak el. Dr. Kétly megígérte, hogy személyesen fog felügyelni a nagybeteg költő gyógykezelésére. Állapotáról pedig időről-időre értesítést fognak küldeni dr. Berencsy Zoltánnak, aki reméli, hogy a költő állapotában a legrövidebb idő alatt öröndetes változás fog beállni.

Ez megnyugtathat bennünket, akik úgy aggodunk a nagyköltőért. Adja az isten, hogy minél előbb viszontláthassuk Debrecenben, az ő mostoha szülővárosában: frissen, egészségesen. Hadd lássuk ismét neki lendülni annak a nagy utnak, amely oly sok gyötrődés és fős után vezet a magasba. Ahogy a költő áhította: «Szeretnék repülni...»

Csapókeri csendélet.

Merénylő téglagyáros 100 korona előléért.

Nagys zenzációja van a Csapó-kertnek. Egy önmagáról megelégedezett ember rendezett könnyen végzetessé válható drámát 100 korona előléért. A gyilkos merénylő csak a véletlennek köszönheti, hogy merénylőnek sulyosabb következményei nem lettek. A magáról megelégedezett ember egy csapókeri téglagyáros, aki dacára annak, hogy egyi kmevendelőjének nem tudta szállítani a megrendelt téglamennyiséget — újabb előleget akart tőle kicsikarni. Ebből keletkezett aztán a civódás, amely kis híján, hogy emberéletbe nem került.

A merénylő téglagyáros is könnyen megjárta volna. A csapókeri kert ugyanis valóságos megakarták lincselni, ha még idejében nem sikerül kerekét oldania. A csapókeri zenzáció ügyében a csendőrség vezette a nyomozást. — Most már a debreceni kir. ügyészség kezében van a gyilkos merénylő minden részlete. A csendőrség kimerítő jelentést tett a revolveres drámáról.

A dolog úgy történt, hogy Kiss András téglagyáros hetekkel ezelőtt Oláh András debreceni lakostól 180 ezer darab téglát elkészítésére vállalt megbízást. Oláh Kiss Andrásnak a munkálatokra 1157 korona készpénzt adott, de Kiss a téglamennyiség felét sem szállította.

Kiss erre megjelent Oláhnál és arra kérte, hogy adjon még 100 korona előleget. A kérelmet Oláh nem teljesítette s ez nagyon felbőszítette Kiss András. Előbb erőlyesen, majd durván támadt Oláhra, és követelte a 100 koronát. Oláh ekkor kijelentette, hogy nem áll vele szóba s felszólította, hogy hagyja el portáját, különben ki fogja az udvarról löki.

Kissnek erre az volt a válasza, hogy revolvert rántott, és agyon akarta löni Oláh Andrást. Két golyót ki is lőtt a fegyverből, azonban nem talált senkit. A lövések nagy izgalma keltettek a környéken s csakhamar egész csöndület keletkezett Oláh háza körül. Kiss látván, hogy lincselés lehet a dologból, elszaladt. Mikor a revolvert izgatottan kihuzta a zsebéből, pénztárcája és zsebképe a földre esett. A tárcában 78 korona 70 fillér volt, melyet Oláh átadott a csendőrségnek.

A merénylőtől Oláh értesítette a csendőrséget, akik megejtették a nyomozást s kihallgatták a tanukat. Kiss nem tagadta tettét, de azt hozta fel védelmére, hogy Oláh eljárása nagyon bántotta s különösen azért lőtt, mert megveréssel fenyegette. Az ügyészség a vizsgálatot rövidesen be fogja fejezni a csapókeri zenzációs gyilkosság ügyében.

SZINHÁZ.

Ártatlan Zsuzsi. Ma B. bérletben kerül színpadra az Ártatlan Zsuzsi kiváló sikert aratott operett.

Bilincsek. Már is nagy érdeklődés mutatkozik Reinbach zsidó-katona tárgyú darabja iránt. Tagadhatatlan, hogy érdekes is a darab ténntéje. A zsidó szülők valóságát és hit-hűségét szembe állítja a szabadgondolkodó fiú felvilágosodottságával, kit katonai pályára iránt való szeretete odáig visz, hogy elhagyja ősi hitét, csakhogy tiszt lehessen. Hatalmas aztán a fiatal tiszt tragikumja, kinek minden jelleme mellett sem bocsátják meg katonáknál zsidó származását, míg végre eltaszítva szülőitől, elhagyatva kedvesétől, éppen egyik tiszt-társa kezétől halálalal bűnhődik. A sensatio drámának próbáit Thury Elemér rendező vezeti. **A Bilincsek** bemutatója pénteken lesz A. bérletben.

Milliók. A heti műsornak harmadik bemutatója a Milliók című nékes bohózat lesz, melynek vasárnap este lesz a premierje. A fővárosi színházak műsorából jól ismerjük a kiváló sikert aratott szelimes és ötletes bohóza-

tot, mely Budapesten nagyon sok előadást ért el. Az Artatlan Zsuzsi operett bemutatója után az operett személyzet nyomban a Miliók című énekes bohózatra készül, mely a saison egyik legmulatságosabb érdekessége lesz.

Egy csók még nem válóok.

Érdekes ítélet.

A debreczeni ítéletkönyv nem mindennapi ítélete mondott legutóbbi tanácsülésén egy megfélembezett válópörben. A válópörben szereplő felek Prágában laknak, de a válás létrejötte miatt megszerezték a magyar állampolgárságot. A férj G. J. gyáros, akit a felesége, M. M. egy dúsgazdag gépgyáros leánya, a legsúlyosabb vádakkal illett. Vádolta azzal, hogy 11 éves kis iát Szerajevóban gyermeknek nem való helyekre vitte, hogy a saját cselédeit sem zárta ki abból, hogy a feleségét megcsája velük. Vádolta a nő férjét azzal is, hogy egy hölgyvel Budapesten át Abbáziába utazott házasságon kívüli nászutra.

Az asszony válókeresetével szemben a férj szintén beadta a maga válókeresetét, azzal az indoklással, hogy a feleségét egy gyógyszerész ismerőse egy izben megcsókolta, amint ezt egy tanuval igazolni is tud.

A budapesti törvényszék bogáti Hajdu Imre táblabíró referádája alapján a házasságot mindkét fél hibájából, és pedig a férj részéről erkölcsstelen élet megátalkodott folytatása jogcímén, az asszony részéről pedig «házassági kötelességek megsértése» címén felbontotta.

Eddig rendben lett volna a dolgot, de az ügyvédek ki akartak tenni magukért és megfélembézték az ítéletet, hogy saját feük ártatlanságát kimondassák, ezenfelül az alperes férj ügyvédje a házasság felbontását is elnevezte. Az asszony ügyvédje dr Gerő tizenhatoldalas felebebeszében a házasság felbontását kérte jogi és logikai érvekkel igyekezett kimutatni, hogy az asszony ajkáról álitólag elcsattant egyetlen csók az adott esetben a férj láncolatosa bűnével szemben nem viseli magán a házassági kötelességek megsértésének jellegét, és nem állapítja meg vámi mely szerelem fennforgását. Erre az utóbbi pontra nézve az ügyvéd Zempléni Árpádnak egy versét hozta fel bizonyítékul; amely szerint:

«Egy csók még semmi áron sem szerelmi jel!
Csak véstjelző a határon, hogy itt vigyázni kell!»

A budapesti ítéletkönyv Baumgarten Károly táblai tanácselnök vezetése alatt tartott tanácsülésében dr Szász Béla táblabíró referádája alapján a poetikus bizonyítékokon nyugvó felebebeszést elfogadta és a házasságot egyedül a férj hibájából, mondotta felbontottnak. Az asszonyt ártatlannak nyilvánította a tábla, kimondván, hogy az ajkáról álitólag elcsattant csókoeska a férj megátalkodott házasságfőrésével szemben egymagában még nem sérti a házassági kötelességeket.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

Botrány a Bonbonnierben.

Pofozkodás és bicskázás...

Fő a titoktartás.

Csinos kis eset történt a minap a Bonbonnierben. A meglehetősen gyéren látogatott nézőtérén a közönség sorai közt ült egy előkező debreczeni tisztviselő. Pezsgő pohár volt előtte. A szomszéd asztalnál jó barátai ütek és mulattak. Hogy miben állott a mulatság, az kiténik az alábbiakból.

A társaság egyik tagja a pezsgőző tisztviselő poharát csupa kedélyességből kiitta. A tisztviselő rendkívül ideges és érzékeny ember. Mődfelett feldühödött a különben jelentéktelen «sérelemn». Odaugrott az asztaltársasághoz és vadul forgó szemekkel riváit rájuk:

— Ki követte el ezt a komisszást?! Taknyos, éretlen kompánia! Nem merik megmondani, hogy ki volt?

Igy kelt ki magából a mi emberünk. Ugy látszik azonban, hogy maga is megbánta tulajdon szavait. Vissza is vonta a sértést azonnal. Csupán a társaság egyik tagját nem akarta beleértetni azok közé, akikre nézve visszavonta a sértést.

Erre aztán jogosan feldühödött az illető ur. És alaposan felpofozta a sértegetőt. Ez már azután a kabaré előtt történt: a felpofozott tisztviselő nem hagyta magát és megtámadta az erélyes pofozkodót. Dulakodás támadt a társaság tagjai között, amelynek során a pofozkodó urat megbicskálták. A vér láttára aztán lecsúlapodott a verekedő urak duhajkodó kedve. A súlyosan megsebesített tisztviselő kezét azonnai orvossal kellett bekötöztetni.

Az egész ügynek természetesen lovagias folytatása lett. Szócs rendőrbiztos, aki tanuja volt az egész esetinek, azonnal jelentette a botrányt a rendőrfőkapitánynak, hogy miért nem került eddig a nyilvánosság elé, az már más kérdés. Az ilyen ügyekben fő a diszkreció és a rendőri sajtókönyv ilyen ügyekben olyan szépen tud hallgatni...

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

Kopognak az ablakomon.

Estéinkint valaki megzörgeti ablakomat,
Estéinkint valaki megáli az ablakom alatt,
Hármas kopogással és dalial kidalol,
Kinyitom az ajtóm — és nincs senki sehol.

Lélek az, tudom én; fájdalom, aki lehellet,
Vivódó álmaim tavára leszáló felleg;
Alakul, gomoigul s megzörgeti lelkem az árnyék.
Bár testem leszögezzve: mintha utána szállnék.

Valami régi halott, kibe nyíamat lőttem.
Aki a gyilkot most visszanyilazza erőfien.
Testemen át nem jár, csak borzongat babonásan.
És mégis ez éjjel: tövissel van vetve az ágyam.

Oláh Gábor.

Kisiparosok közgyűlése. A debreczeni kisiparosok szövetsége a napokban tartotta meg közgyűlését, amelyen egyhangúan Letzter Józsefet választották meg a szövetség elnökéül. A szövetség akcióra készül Debreczen kisiparossága érdekében s hihető, hogy az új éra alatt az egyesület jelentős sikereket fog felmutatni.

Országos tornaverseny. A debreczeni Torna Egylet által október hó 22-én a tornapályán országos atletikai verseny rendeztetik, a melyre már erősen folynak a nevezések.

A püspök üdvözlése. A főiskola ifjúsága Baltazár Dezső drt abból az alkalomból, hogy a tiszántuli ref. egyházkerület püspökévé választott, üdvözölni fogja. Az akadémiai ifjúsági egyesületek vezetői ma délután megtartandó gyűlésükön fogják az üdvözlés módját megállapítani.

Október 31. A reformáció emléknepjának méltó megünneplésére erősen készül a főiskolai ifjúság. A főiskolai énekkar Mácsai Sándor szakavatott vezetésével már csaknem teljesen elkészült az előadandó énekszámok betanulásával. A Hittanszaki Önképző Társulat semmi fáradságtól és kiadástól sem riad vissza, hogy a fényesnek ígérkező, szép emléknep erkölcsi sikerét biztosítsa. A Társulat választmányja hónap megtartandó gyűlésén az ünnepség további részleteit beszéli meg.

Az ipartestületből. Az ipartestület pénteken délután öt órakor békéltető bizottsági gyűlést tart, melyen főiyó ügyeket vesz tárgyalás alá.

A Debreczeni Müpartoló Egyesület főiyó évi október 20-án, azaz pénteken délután fél 5 órakor a városi főügyészi hivatal helyiségében ülést tart, amelynek a tárgysorára fontos ügyek vannak kitűzve.

Elfogott szökevény. A debreczeni rendőrség elfogta a nyiregyházi rendőrség megkeresésére Lenkorn László 17 éves fűszerkereskedő tanoncot. A szökevény fiut Nyiregyházára szállítják.

Hírek a kollégiumból. A teológusok becsületszéke Gulyás Kiss Gyula és Németh Károly teológusok ügyében holnap délután gyűlést tart Tóth János biz. elnök vezetésével. — A főiskolai gyorsíró kör Kovách Elemér elnökletével tartott gyűlésén a pénztár megvizsgálására bizottságot küldött ki. — Nagy örömet keltett a jogászfjúság között Zilahy színigazgató azon áldozatkészsége, amelyivel a debreczeni jogászfjúságnak a színházi jegyek megváltásánál 50 százalék kedvezményt biztosított. A jogászfjúság ezuton is hálás köszönetet mond Zilahy Gyula színigazgatónak.

Tűz a Hordógyárban. Ma délután fél négy órakor tűz ütött ki az Ispotály-laposon lévő hordógyárban. A tűzoltóság Publig főparancsnok vezetése alatt a tüzet csakhamar lokalizálta és így nagyobb kár sem a felhalmozott faanyagban, sem a gyár épületében nem történt.

Megkerült büntárs. Szabó Jánosné tyukoltvajának a társát is elfogta a rendőrség Kosztin István husz éves suhanc személyében. Most már az ügyesség fogházában ülnek az orgazdákkal együtt mind a ketten.

Bilangásban talált pejszikók. Hajda István rendőr a Mester-utca végén elfogott 2 pejszikót. Behajtotta mindkettőt a város istállójába, ahol igazolt tulajdonosa a csikókat átveheti.

Egy ügyes fogás. Ügyes fogást csinált a debreczeni rendőrség, amikor Tihut Istvánra ráette a kezét. Nyiregyházi végén nyomezőlevél rkezett, amely szerint Tihut meglapta nagyobb összeg erejéig Hirsch Iván pincértársát. A tolvaj személyleírását kiosztották a rendőri személyzet között. A buzgalomnak meg is lett az eredménye, amennyiben Furkó állomási rendőrparancsnok Tihut Istvánt a személyleírás alapján elfogta. A tolvajt rövidesen a nyiregyházi rendőrségnek adják át.

A Magyar Mérnök- és Építész Egylet debreczeni osztálya ma, kedden este az Ipartestület disztermében felővasó-estélyt tartott, a melyen dr Ferrol, a világhírű számtudós adott elő. A felővasást barátságos társas vacsora követte, amelyen az egylet tagjai nagy számmal vettek részt.

— **A Csokonai-kör irodalmi pályázata.** A Telegdi Kovács László színműirodalmi alapítványból hirdetett pályázat főnyerője hó 15-én járt le s e határidőn belül 24 pályamű érkezett a Csokonai-kör titkárához. A pályaművek cím szerint a következők: 1. Kántor Kató. 2. Diák pincérek. 3. Ném uram. 4. Itt élned, halnod kell. 5. Vaskezek között. 6. Fűfő. 7. A szivtelenek. 8. Nemesi vér. 9. A milliomos. 10. Mit susognak a gesztenyefák? 11. A két Solyom. 12. A nemzetes asszony. 13. Idill. 14. Lóri kisasszony. 15. Tóni bácsi. 16. Malvin karrierje. 17. A pók. 18. Hamupipőke. 19. Akitet megcsufoltak. 20. Földrengés. 21. A bába. 22. A jó barátné. 23. Az apostol. 24. A fagyos föld titka. A pályaművek bíróját Szávay Gyula, Sárvány Lőrincz, Thury Elemér és Kardos Albert vannak megbízva, akik a Csokonai-kör januári választmányi ülésén fognak beszámolni arról, hogy meíjik művet illeti meg az 1000 koronás pályadíj.

— **A rendőrség a piac ellen.** Az egész északkeleti vidéken híresek a debreczeni zöldség-piacok. Az utóbbi időben azonban a piac jelentősége csökken, mert a rendőrség a vásárt megakadályozza minden ok nélkül. A zöldséget nagyban és kicsinyben a Rákóczi-utcán árulják a termelők. Ide jönnek hatalmasan megpakott szekerekkel az eladók és a vásárlók. Ezeket forgalmazznak minden hétfőn és kedden a zöldség eladásából, de ennek a jó állapotnak már a végén vagyunk, mert az eladókat a rendőrség a folytonos ellenőrzéssel és különféle piszkálásokkal elriasztja Debreczenből. Ezzel az intézkedéssel a közönség veszít s éppen a közönség köréből érkezett számos panasz folytán intézkedett ma sürgősen Kovács József polgármester, hogy a rendőrség a falusi zöldségtermelőket hétfőn és kedden hagyja békén, hogy cikkeiket eladhassák.

— **Jogászygyűlés.** Budapestről jelentik: Az országos jogászygyűlés szakosztályai ma reggel kilenc órakor folytatták tanácskozásukat az ügyvédi kamara székházában. A magánjogi szakosztályban dr. Schvarcz Gusztáv egyetemi tanár előadta a második kérdést, amely arról szól, hogy szükséges-e és mily irányban szükséges a munkabérszerződésből eredő követelések biztosítása. Határozati javaslatot nyújtott be e kérdésben. Írásbeli véleményt dr. Agoston Péter és dr. Papp Dezső nyújtottak be a határozati javaslatához. A büntetőjogi szakosztály második kérdését Vámbéry Rusztem egyetemi tanár olvasta fel. Ez a kérdés így szól: A büntetőjogi perrendtartás perorvoslati rendszerét mily irányban kellene módosítani? Véleményeket dr. Finkay Ferenc és dr. Degré Miklós nyújtottak be. Ezután Doleschall Alfréd egyetemi tanár, előadó tartotta meg előadását.

— **Elfogott tyuktolvajok.** Hetek óta garázdálkodnak Debreczenben tyuktolvajok, akik a baromfi udvarokat éjszakaról-éjszakára megdézsmálták. A rendőrségnek sikerült a napokban Csokai Mihályt elfogni, aki beismerte, hogy Kortin Istvánnal együtt üzte a lopást. A rendőrség tegnap Kortint is elfogta s átkísérte az ügyészség fogházába.

— **Az egyenes adók kivétele.** A hivatalos lap szerint a pénzügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság közigazgatási bizottságához és a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben elrendeli az állami egyenes adók 1912. évi kivételére vonatkozó előmunkálatoikat, az egyes adónemek kiadásához szükséges bevallások benyújtását és egyéb adókivételei adatok beszerzését.

— **A tolvaj kántor.** M.-Szigetről jelentik: Cseresznyés Aladár volt ref. kántor a napokban a szamosújvári feyházból feltételes szabadságra hazajött. Özv. Wiener Mátjánénál szállt meg s kinek szekrényéből 600 korona értékű ékszer és 100 korona készpénzt ellopott. Wienerné, amikor látta, hogy meglopták, azonnal a volt kántor keresésére ment. Az állomáson megírta a tolvajt, aki a gőzfürdőbe menekült és annak

hátsó kapuján megszökött. Erre Balázs csendőrbiztos üldözőbe vette és el is fogta. A tolvaj a lopott holmit földjába rejtette és Nagybocksó állomáson felelő személypodgyásznak Debreczenbe. — A javithatatlan embert átadták az ügyészségnek.

TÁVIRATOK.

Lázadás Kinában.

London, október 17. Pekingben óriási a pánik. Nemcsak a külföldiek, hanem a tehető mandsu családok is menekülnek Kinából. Az elesések ára hihetetlenül felszökött. A papir pénzt sehohsem fogadják el, a bankokat ostromolják a betevők s mivel észak felé megszünt a vasúti közlekedés, nem lehet a fővárosba élelőket hozni. A kínai cselédek elszökődésnek a mandsu családoktól. Ugyanígy a helyzet Sanghajban. A kínai pénzügyintézetektől a lakosság elvonta a betéteket és egy nagy bank meg is bukott. Egyetlen szerencse, hogy a külföldi pénzintézeteknek fiókjaik vannak, amelyek bőségesen adnak ezüst pénzt. Hankauba eddig öt millió Hdollár ezüstöt küldtek ezek a bankfiókok, a melyek minden ezüstkészletet összegyűjtnek Szocsauból, Nankingből és Tiencinből. Az Egyesült Államok kormánya megcafolja azt a hírt, mintha Amerika Oroszországgal egyetértőleg készülné külön akcióra Kinában. A nagyhatalmak nemzetközi konferenciát terveznek azoknak az államoknak vezetésével, amelyek a boxerlázadás idején fegyveres haderőt szállítottak Kinába.

a portugál monarchisták.

Páris október 17. A Havas-ügynökség jelenti Chavezből: A jelentések szerint fegyveres monarchista csoportok folytonosan mozdulatokat végeznek, különösen Montolegre vidékét fenyegetik, ahova a kormány csapatokat küldött.

Az olasz-török háború.

Berlin, október 17. Tripoliszból jelentik a Lokalaanzeigernek: Olaszország eddig a második expedícióval együtt 25 ezer embert szállított partra. Ezek a csapatok vízzel telt tömlőket visznek magukkal és puskáikra börtököt kaptak, mert a fülóhomo ka finom szerkezetű modern puskák alkatrészeibe úgy behatolt, hogy hasznavehetelenné teszi a fegyvert. A tengerészeti gyaogság visszatért a Tripolisz előtt horgonyzó hajókra Majdnem minden éjjel puskaropogás hallatszik az előőrsök vonaláról. Ez éjszaka is támadás volt. A holdfényben arab lovasság közeledett az előőrsökhöz, hatvan lépérről sortűzel adott, de mindjárt meg is futamodott. A tripoliszi olasz ténparancsnok ma kiutasította a városból a kóbor arabokat, akik a környékről csődültek össze.

Egy érdekes kis kaland.

Mikor a debreceniek Pestre rándulnak.

Nem mindennapi eset esett meg egy előkelő debreczeni házaspárral. Olyan érdekes a történet, hogy teljesen feleslegessé teszi a szereplő személyek életben viselt neveit. Nagyszerű mindenképpen ez akis pikáns história, nagy szerepet játszik benne a véletlen, meg aztán az asszony, az asszony —

A történetünk asszonya javakorabeli: szépség, d' elén a legveszedémesebb kornak. Pompás termetű, szoboridomu, pirosajku, babaarcu és éjfélete szemű asszonyka. Egy szóval fejedelmi asszony. A térjen már sokkal kevesebb jellemezni való dolgot találunk. Egyszerű, sablonos férj, az előkeieség és hivatalos tekintély minden banálisságával megáldva. Nem is pazarolunk rá több szót, hanem áttérünk a történetre.

Történet, mondom, hogy a házaspár, akik legszebb boldogságban élték mindezeideig, (tanuk a megbízható rokonok, ösmerősök, — no tmeq a házbeliek) egy szép napon rövid időre elváltak egymástól. Az asszonykának ugyanis eszébe jutott, hogy megkéne már látogatni a pesti rokonait.

A férj, a jól nevelt férjek mintájára bofogyan bocsátotta ufának a feleségét és — rendezett idehaza a vigcimborák között egy-két pezsgős estét, hogy ne mondjam éjszakát.

Az asszonyka nagyon elégedetten tért Pestről vissza. Alitása szerint pompásan mulatott. AMeg is igérte férjének, hogy ezentul nem fogja elhanyagolni pesti rokonait.

Alit is a szavának. Valahányszor unatkozott: kész volt a tervvel — Pestre rándult. És utóbb egyre gyakrabban rándult Pestre. A jól nevelt férj pedig boldog volt az ilyen pesti látogatások szalmaözvegysége alatt.

Egy szép napon a szép asszonynak ismét hevesebben lüktetett a vére; valami édes bizsergést érzett lábacskaiban és — ismét Pestre rándult. Régi közmondás mondja, hogy a korsó addig jár a kutra, amíg el nem törik. A korsótörés bekövetkezett az asszonyka legutóbbi pesti utjával. Történet ugyanis, hogy a férjnek hivatalos ügyben ugyancsak Pestre kellett utazni — éppen amikor a felesége is fent volt. No, de nem azért volt ő jól nevelt férj, hogy ne segítsen magán! Dehogyan kereste fel azokat a pesti rokonokat.

Hivatalos dolgainak az elvégzése után a férj uram természetesen «szórakozni» akart. — Ugye, hogy csak természetes, hogy a szegény vidéki, ha egyszer felkerül Pestre, szórakozni is szeretne. És hol szórakozhatik jobban az ember, mint éppen Pesten. Nehéz pénzzel és könnyű hölgyikével ellátva — felkereste az éjjeli mulatók egyik legjobb hírű helyét: elegánsan, egy bájos és könnyű kis nővel a karján. És oh, csodák-csodája, kit talál a jóhírnevű mulatóhelyen? Gálans urakkal pezsgőzött — a saját felesége.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatózede.

— Déli zárlat. —

Október 17.

Az árak 50 kilogramonként

buzs október	12'08—12'01
buzs ápr.	12'13—12'12
rozs október	10'38—10'42
zab május	—
zab október	9'41—9'44
Tengeri szept. 1911	—
Tengeri máj. 1912.	8'67—8'68

Értéktőzede. Magyar hitelrészvény 832.—
Osztrák hitelrészvény 63'—.

Reklamációs:

KÖZSÉGI KÖZVETŐ

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek megfelelően, téglagyártásunk **tevékenységét** lényegesen emeltük és ma már abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy kintünö, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk mérsékelt árak mellett. Kivánatra árajánlattal bármikor készséggel szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbátor.

Ki akar

szép lenni ?

Kéves hölgy van a világon, ki a **FÖLDES-féle**

MARGIT-CRÉME

arcnőcsöt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crém ?

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.

Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógyszertárban és drogeriában. **Kiváló toillet-cikkek:** Margit-hőlgypor (3 színben) 120 kor. Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona. Margit-arcvíz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitünő hatásáért felelősséget vállalok.

Készlet és postán küldi Földes Kelemen gyógyszer. Árad.

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihailovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Baróc Zsigmond H.-Bő-zörményben Eressey Gábor gyógyszertárakban.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kőves hővizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszaporogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuszobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés jótányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papíráruk

u. m.:

Iskolai füzetek,

író- és rajzszerkek, irodai és

Levélpapírok,

üzleti könyvek,

Répeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírtüzletében

Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

(volt Stenozinger-ház.)

Ezléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírtüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Asztalossegédek és tanulók felvétetnek Ajtó-
utca 5. sz. a.

Hajduszebeszlén Horogh Mihály fűszer- és
vegyszerkereskedésében egy ügyes fűszeres-
segéd azonnal alkalmazást nyerhet.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó.
Rövidbet a kiadóhivatalban.

Hajgyűrűket és karpereceket készítenek jelent-
kezzenek lapunk kiadóhivatalában.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására ho-
zem, hogy tölem természetes, tisztá dalmáciai
fajborokat júliusos áron bevezethetnek. Ó-
fekés, szőkés, hektója 60 korona, vörös sa-
zatos 88 korona, fekete bikavér 66 korona.
Rendelhető 50 literes kordó is. Meggyő-
zőségi önköltségi árban bérmentve 5 kilog-
rammos postamenté 4 koronáért küldök. —
Cím: Park Ödön bországykereskedő, Fiuméba.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
VÁLÓZÉHETETLEN
TARTÓSSÁGÚ!

MINDENKÉNT KAPHATÓ.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bár-
miféle kiütéseket és hajhulást okozó
gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények artalmas anyagokat nem tartalmaznak.
Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél
CSORBA JANOS gyógytárában KECSKEMÉTEN.

forduljon
minden ér-
deklődő, ki sulyt
fektet elsőrendű
fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnö-
vények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

(elsőrendű áru) európai és amerikai alma
gyökerekes vesszők. Oktató disz-
árjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és **Tarsol**

füstöltek és szőlőoltványtelepek

Nincs többé fejfájás, reuma, csúz,
köszvény, isiász, kolera
és más ragályos fertőzés,

Mert van „BOROLIN“

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan. A Dr. Borovszky-féle
BOROLINOK az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 50 fill., a Borolin-
cukorkának 40 fillér, a Borolin sónak 2 kor., a Borolin háziszappannak darabonként
30 fill. és a pipereszappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő czégekknél: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS,**
KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ, gyógyszeré-
szeknél, **KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ** és **BÉLA,**
NAGY ANDRÁS kereskedő uraknál, **Ermihályfalván: MÁTRAI AKOS** gyógyszerészében.
Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Turul-Cipő

Telefon 691. elsőrangú, elegáns, tartós
és kiválóan olcsó. **Telefon 691.**

A Monarkia legnagyobb cipőgyára.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

Elárusítótelep:
DEBRECEN,

Piac-utca 48. sz.

**SZENT-ANNA-
UTCA SAROK.**

130 fiók bel- és
külföldön!

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Heti gyártás
18,000 pár.

